

Kunnskapsdepartementet

postmottak@kd.dep.no

Grøn fjell dal Montessoriskole
Grøn fjell dalsveien 169
8630 Storforshei
Org nr: 996773299

Grøn fjell dal 07.01.15

Høringsuttalelse - endringer i privatskolelova

Vi vil i vår høringsuttalelse kun fokusere på forslaget om å øke minste elevtall fra 15 til 30 elever. (*Punkt 10.5 Minste elevtall (privatskolelova § 2-2 tredje ledd) i høringsnotatet.*)

Dette forslaget er et så sterkt angrep på foreldreretten jf. FN- konvensjonen at vi velger å sende inn egen høringsuttalelse. Vedrørende de øvrige forslagene i lovforslaget, viser vi til Norsk Montessoriforbunds høringsuttalelse for alle montessoriskolene i Norge.

Dagens bestemmelse i privatskolelova § 2-2 tredje ledd, lyder slik:

«Dersom ein skole har færre enn 15 elevar tre skoleår i samanheng, fell godkjenninga bort. For norske skolar i utlandet gjeld ei tilsvarande minimumsgrense på 10 elevar. Departementet kan i særskilde tilfelle gjere unntak frå minimumskrava til elevtal. Skolar som berre driv verksemd etter § 2-1 bokstav g, er ikkje omfatta av minimumskrava til elevtal.»

Konsekvensen av forslaget om å endre fra «færre enn 15 elever» til «færre enn 30» elever kommer til å gjøre at det vil bli svært vanskelig å starte opp og drive friskoler. Konsekvensen kan bli at flere eksisterende friskoler må legges ned, for eksempel fordi de ikke har skolelokaler for flere elever 30.

Foreldreretten

Vi viser til høringsnotatet punkt 1.2 om behovet for endringer, hvor regjeringen stadfester at de er opptatt av å sikre den enkelte elevs rett til å velge mellom forskjellige skoler. I artikkel 13-3 i FN-konvensjonen slås foreldreretten fast:

«Konvensjonspartene forplikter seg til å respektere foreldres og, når det er aktuelt, vergers frihet til å velge andre skoler for sine barn enn dem som er opprettet av offentlige myndigheter, forutsatt at skolene oppfyller eventuelle minstekrav til undervisningen fastsatt eller godkjent av staten, og til å sikre sine barn en religiøs og moralsk undervisning i samsvar med deres egen overbevisning.»

Hvis denne endringen av elevtall trer i kraft, vil denne rettigheten bli svært svekket.

Nærmiljøets betydning

Å ha en skole i et nærmiljø er selve livsnerven for befolkningen. Vi mener at nærmiljøperspektivet må vektlegges på samme måte som barns rett til å gå på skole i nærmiljøet.

Mange av skolene som vil bli berørt av endringsforslaget ligger i små lokalsamfunn. Mange kom som et resultat av nedleggelser av den offentlige skolen. Som vi har nevnt tidligere, har skolen en viktig rolle i et lokalsamfunn, ikke bare for elevene og foreldrene, men også resten av lokalsamfunnet. Elevene får gå på en skole i sitt nærmiljø og blir dermed sosialisert og integrert i det lokalsamfunnet de vokser opp i. Å ha en skole i nærmiljøet sitt kan bidra til et trygt miljø for elevene der de blir sett og hørt i sin skolehverdag. Det gir også en mulighet for et tettere samarbeid mellom skolen og hjemmet.

Vi vil vise til et sitat og en artikkel som sier noe om forskning om nærhet til skolen:

«Skolen må være nær. Sosial tilhørighet og nærhet til lokalsamfunnet er grunnleggende forutsetninger for en inkluderende skole. Men hvordan skal elevene utvikle nærhet til en skole som ligger flere timers bussreise unna?»

<http://forskning.no/barn-og-ungdom-pedagogiske-fag-skole-og-utdanning/2012/06/skolen-maa-vaere-naer>

Kommuneøkonomi og skolestruktur

Vi mener absolutt at hensynet til kommuneøkonomi ikke skal ligge til grunn for etablering av private skoler, da retten til å velge skole må veie tyngre, jf. foreldreretten.

Statlige overføringer dekker kostnadene per elev uansett om eleven går på en privat eller en offentlig grunnskole.

Ved å ha skoler i nærmiljøet vil kommunenes/ fylkeskommunens utgifter til transport bli redusert.

De små friskolene har ingen reell betydning for kommunens skolestruktur og økonomi, verken i bygda eller i byene.

Økonomiske konsekvenser

Statstilskuddet følger elevene uavhengig om de går på en friskoler eller en offentlige skole. Argumentet i høringsnotatet vedrørende kommunens omprioriteringsmuligheter mener vi ikke kan være et argument for endring fra 15 til 30 elever.

Mange private skoler etableres utenfor sentrum, på landsbygda og i øysamfunn. De skaper på den måten nye arbeidsplasser, et nytt livsgrunnlag for flere familier i distriktet. I tillegg skaper de skatte- og avgiftsinntekter for kommune og stat. Det skapes god reklame for kommunene og det kan føre til vekst i form av flere tilflyttere.

Kvalitet

Det fins ikke dekning for å hevde at små skoler er dårligere enn større for elevenes læring og trivsel. Departementet gir ingen faglig redegjørelse i lovforslaget.

«Anita Berg-Olsen ved Høgskolen i Nesna har forsket på kvalitet i små skoler, og har funnet ut at små skoler har særegne pedagogiske muligheter som er forskjellige fra store skoler. Seniorforsker Karl Jan Solstad ved Nordlandsforskning sier at det fins forskningsmessig grunnlag for at de små skolene i gjennomsnitt verken er bedre eller dårligere enn større skoler når det

gjelder skolefaglig læring, men at småskolen har mange aktiva som sosial læring, fysisk utvikling, trygt miljø, samarbeid skole/hjem, samt at skolen ofte er en ressurs i nærmiljøet.» Referanse:

<http://www.tb.no/meninger/debattartikler/bedre-kvalitet-ved-store-skoler-1.5816932>

Små skoler er et svært viktig supplement for samfunnet og er en viktig del av mangfoldet i norsk skole.

I realiteten vil lovforslaget bety at færre friskoler kan starte, og flere eksisterende vil bli lagt ned. Konsekvensen av det vil bli at mange mister arbeidet sitt, elever må bytte skole - noe som kan gi et negativt psykososialt miljø - og familier må kanskje flytte. For samfunnet vil ikke forslaget om endring fra 15 til 30 elever gi noen reelle økonomiske konsekvenser, men for de som omfattes av endring vil konsekvensene være dramatiske.

Helt til slutt vil vi bemerke at denne endringen vil berøre mange montessoriskoler. Montessoriskoler er skoler basert på et formål (alternativ pedagogikk) og det er nettopp denne type skole som friskoleloven bør ha som intensjon å ivareta. Montessoripedagogikken er svært godt egnet for små miljøer. Den er blant annet basert på at de yngre elevene lærer av de eldre, noe som er en vinn-vinn situasjon for både yngre og eldre barn. Barna lærer å arbeide selvstendig i grupper på tvers av alder. Dette gjenspeiler ofte et lokalsamfunn på en god måte fordi man er vant til å hjelpe hverandre.

På denne bakgrunn ber vi om at det ikke settes noe krav til et minste elevantall i den nye friskoleloven.

Med vennlig hilsen

Grøn fjellaldal Montessoriskole SA

Susanne Bjørkmo

Rektor